

Handläggare:

Cecilia Hartman

Svea Vind Offshore AB

emelie@sveavindoffshore.se

Anmälan om undersökningar innanför territorialgränsen enligt kontinentalsockelförordningen (1966:315)

Beslut

Sveriges geologiska undersökning (SGU) förelägger Svea Vind Offshore AB (559025-6136) att vidta följande skyddsåtgärder och försiktighetsmått.

Allmänt

1. Om inte annat framgår av punkterna nedan, ska verksamheten utformas och bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett i anmälan.
2. Undersökningsarbetena får bedrivas till och med den 30 november 2021.

Information, samråd m.m.

3. Bolaget ska snarast meddela Försvarmakten, Sjöfartsverket och SGU om tid och position för undersökningarna. Information om tid och position ska lämnas till Försvarmakten via e-post expms@mil.se, till Sjöfartsverket via e-post ufs@sjofartsverket.se och till SGU via e-post sgu@sgu.se.
 4. SGU ska informeras då undersökningsarbetena påbörjas och avslutas.
 5. Yrkesfiskare som bedriver fiske inom undersökningsområdet ska fortlöpande hållas informerade om när, var och hur undersökningarna kommer att utföras, så att potentiell påverkan på fiskenäringen minimeras.
 6. Instrument eller annan utrustning får inte lämnas kvar efter undersökningstidens utgång. Vid arbeten i vatten ska i första hand biologiskt nedbrytbara kemiska produkter användas. Förlorad utrustning ska så långt som möjligt och i den mån det är rimligt återhämtas.
 7. Kopia av all insamlad geologisk och geoteknisk information från svenskt kontinentalsockelområde, såväl rådata som tolkningar och sammanställningar, ska tillställas SGU i format som myndigheten godkänner när undersökningarna avslutats. Innan information översänds, ska kontakt tas med SGU via e-post sgu@sgu.se.
- Detta gäller i den utsträckning som tillstånd enligt 9 § lagen (2016:319) om skydd för geografisk information inte har nekats bolaget.
8. En kopia av detta beslut ska finnas tillgänglig ombord på det fartyg som bedriver undersökningsverksamhet med stöd av anmälan och ska efter anmodan från svensk myndighet kunna uppvisas.

Bakgrund

Svea Vind Offshore AB (nedan Svea Vind eller bolaget) bildades år 2015 för utveckling av lönsam miljövänlig elproduktion för nuvarande och framtida generationer för att minska klimatförändringarna. Bolagets verksamhet består av utveckling och förverkligande av havsbaserade vindkraftsprojekt från planering och byggnation till drift och underhåll.

Svea Vind inkom den 16 april 2021 till SGU med en anmälan om undersökning enligt 3 § kontinentalsockelförordningen (1966:315). Bolaget avsåg att utföra studier till underlag för miljökonsekvensbeskrivning för planerad vindpark Utposten 2.

Som en följd av anmälan förelade SGU Svea Vind att vidta vissa skyddsåtgärder och försiktighetsmått (beslut den 27 april 2021 i ärende med dnr 324-903/2021).

Svea Vind har den 7 oktober 2021 inkommit med en ny anmälan avseende studien för den planerade vindparken Utposten 2. Anmälan behandlas i förevarande ärende (dnr 324-2215/2021).

Om anmälan

Inledning

Vindpark Utposten 2 är belägen nordöst om Gävle inom Gävle kommun, Gävleborgs län. Från projektområdet planeras en eller flera exportkablar att förläggas in till land. Alternativ för kabeldragningarna samt projektområdet framgår översiktligt av bilaga 1.

Huvuddelen av projektområdet ligger på ett vattendjup mellan 15 och 50 m. Merparten av undersökningarna kommer att göras i detta område. Undersökningarna vid kabelkorridorer kommer att ske i samma djup som projektområdet eller grundare, beroende på vilka punkter där som väljs.

Anmälan omfattar det allmänna vattenområdet. Fastighetsgränser i havet är svårbestämda och i delar inte kända. Bolaget håller på att utreda vad som utgör enskilt vatten. I detta skede kan alltså inte en tydlig gräns mellan enskilt och allmänt vatten anges. En utgångspunkt i anmälan är att allmänt vatten börjar 300 m från strandlinjen.

Undersökningarna planeras under perioden oktober–november 2021.

Planerade undersökningar

När det gäller de undersökningar som beskrivs är omfattningen en bästa bedömning utifrån diskussioner med experter samt tillgängliga allmänna råd. Det kan dock vara så att omfattningen kommer att avvika från det som anges nedan till följd av krav från myndigheter m.m.

Miljögifter

Provtagning av miljögifter kommer att ske från fartyg genom att sediment från havsbotten tas upp med en rörprovtagare, Van Veen-huggare eller liknande, beroende på hur botten ser ut. Ca 5–10 bottenhugg kommer att tas inom projektområdet och kabelkorridorerna.

Undersökningen beräknas ta ca två dagar i anspråk under oktober 2021. För det fall att vädret inte tillåter kommer undersökningarna att ske i november 2021.

Arbetsprogram

Undersökningarna är starkt beroende av väder och vind och några exakta tidpunkter för fältarbetet är därför inte möjliga att ge. Undersökningsarbeten planeras att genomföras så snart som möjligt under oktober 2021, dock senast under november 2021.

Övrigt

Svea Vind gör bedömningen att den mycket begränsade omfattning som dessa studier innebär inte kommer att påverka några skyddade områden eller riksintressen. Bolaget känner inte till någon annan verksamhet inom projektområdet som bedöms leda till kumulativa effekter avseenden miljöpåverkan. Anmälan avser inte UXO-undersökning. Bolaget anser att undersökningarna inte kommer innebära något intrång på sjöfart, fiske och andra allmänna och enskilda intressen. Vidare anser bolaget att undersökningarna inte innebär någon betydande risk för vattenföroreningar.

Skäl för beslutet

Tillämplig reglering m.m.

Lagen (1966:314) om kontinentalsockeln (kontinentalsockellagen) är enligt 1 § tillämplig inom allmänt vattenområde samt inom de områden utanför sjöterritoriet som framgår av bilaga 3 till lagen (2017:1272) om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner.

Av 3 § kontinentalsockellagen framgår bl.a. att det krävs tillstånd för annan än staten att genom geofysiska mätningar, borrning eller på annat sätt utforska kontinentalsockeln.

Av 3 § kontinentalsockelförordningen framgår dock att tillstånd enligt kontinentalsockellagen inte krävs för vetenskaplig undersökning som utförs av svensk vetenskaplig institution, om arbetet kan bedrivas utan förfång för verksamhet som utövas enligt tillstånd. Detsamma gäller i fråga om annan undersökning, som bedrivs av svensk fysisk eller juridisk person innanför territorialgränsen, när undersökningen inte avser letning efter salt, olja eller gas eller innefattar sprängning, borrning, inrättande av anläggning eller annat ingrepp i naturen av någon betydelse. Sådan undersökning ska anmälas skriftligen till SGU minst 14 dagar före arbetets början.

I kontinentalsockelförordningen saknas uttrycklig reglering om vad en anmälan ska innehålla. En anmälan måste dock innehålla sådana uppgifter som krävs för att SGU ska kunna avgöra om verksamheten endast är anmälningspliktig eller om den i stället kräver tillstånd av regeringen.

Vidare måste en anmälan innehålla uppgifter om vilket område som avses undersökas samt uppgifter tillräckliga för en bedömning av vilka eventuella skyddsåtgärder och försiktighetsmått som anmälaren bör föreläggas att vidta.

Vad gäller såväl frågan om anmälnings- eller tillståndsplikt som frågan om eventuellt behövliga skyddsåtgärder och försiktighetsmått, finns det ett antal omständigheter som enligt SGU bör beaktas, exempelvis

- hur länge undersökningen avses pågå (undersökningstiden),
- när undersökningen avses pågå (tid på året),

- hur stort undersökningsområdet är (geografisk utsträckning, koordinatsätt),
- vilken typ av område det är fråga om (till exempel utifrån maringeologiska förhållanden eller utifrån om området är skyddat, till exempel som Natura 2000-område eller motsvarande),
- vilken typ av undersökning eller undersökningsmetod det är fråga om (till exempel multistråle-ekolod, sidosökande sonar, videoundersökning),
- om bottenprov eller sedimentprov ska tas på ett sådant sätt (t.ex. med gripskopa, box corer eller motsvarande) och i ett sådant antal eller sådan volym att provtagningen kan påverka botten kraftigt,
- på vilket vattendjup sediment avses tas upp och till vilket djup (i sedimenten),
- om det kan uppstå så kallade kumulativa effekter, framför allt till följd av att det i det aktuella området redan bedrivs miljöpåverkande verksamheter, och
- om frågan gäller en så kallad UXO-undersökning (undersökning av havsbotten med avseende på odetonerad ammunition).

SGU:s bedömning

SGU konstaterar inledningsvis att de anmälda undersökningarna avses bedrivas inom svenskt sjöterritorium och av Svea Vind, som är en svensk juridisk person. Anmälan omfattar projektområdet för den planerade vindkraftsparken samt möjliga kabelkorridorer för anslutning till land, se bilaga 1.

Kontinentalsockellagen är endast tillämplig inom allmänt vattenområde (jfr lagen [1950:595] om gräns mot allmänt vattenområde). Undersökningar på enskilt vatten kan således inte göras med stöd av denna anmälan. Denna anmälan gäller endast de undersökningar som beskrivs i anmälan och eventuella tillkommande undersökningar som bolaget avser att genomföra kan kräva en ny anmälan eller tillstånd enligt 3 § kontinentalsockellagen.

De undersökningar som bolaget nu har för avsikt att genomföra, provtagning av miljögifter, är av sådan art att de sannolikt innebär en begränsad påverkan på miljön. SGU bedömer därför att de anmälda undersökningarna inte utgör ett sådant ingrepp i naturen att verksamheten kräver tillstånd enligt kontinentalsockellagen. Bolaget ska dock föreläggas att vidta vissa skyddsåtgärder och försiktighetsmått i enlighet med vad som framgår av beslutet ovan.

Kustbevakningen har till SGU framfört (se t.ex. dnr 324-664/2021) att Kustbevakningen endast önskar få notifieringar i de ärenden där myndigheten själv är tillsynsmyndighet (se 2 a § kontinentalsockelförordningen). SGU anser därför att Kustbevakningen inte bör ingå bland de myndigheter som ska notifieras innan undersökningsverksamheten påbörjas. I stället ska – enligt försiktighetsmått 8 – en kopia av detta beslut finnas tillgänglig på de fartyg som bedriver undersökningsverksamhet med stöd av denna anmälan.

Avslutningsvis

Svea Vind erinras om att de anmälda verksamheterna kan kräva tillstånd och anmälan även enligt annan författning, bl.a. miljöbalken, kulturmiljölagen (1988:950) och lagen (2016:319) om skydd för geografisk information (t.ex. sjömätningstillstånd).

Bolaget erinras också särskilt om tillämpliga bestämmelser i miljöbalken, lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg och lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Bolaget kommer också – när de anmälda undersökningarna avslutats – att föreläggas av SGU att närmare redogöra för hur de anmälda verksamheterna har fortskridit och avslutats och hur i detta beslut förelagda skyddsåtgärder och försiktighetsmått därvid har efterlevts.

Beslut i detta ärende har fattats av juristen Sara Nordström. I den slutliga handläggningen av ärendet har även geologen Finn Baumgartner deltagit. Juristen Cecilia Hartman har varit föredragande.

Sara Nordström

Kopia till

Näringsdepartementet

Försvarsmakten

Kustbevakningen

Sjöfartsverket

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Gävle kommun

Hur man överklagar

Ni har möjlighet att överklaga detta beslut hos regeringen. Överklagandet ska vara skriftligt och ha kommit in till Sveriges geologiska undersökning inom tre veckor från den dag ni tog emot beslutet. I överklagandet ska ni ange vilket beslut ni överklagar, hur ni vill att det ska ändras och varför. Skrivelsen med överklagandet ska skickas till Sveriges geologiska undersökning.